

эффективность разработки технологий восстановления их изношенных элементов с использованием процессов сварки и наплавки.

Выводы

3. При использовании погружных насосов в ходе ремонтов промышленного оборудования каждый насос должен быть укомплектован запасом подходящего по грузоподъемности (с учетом веса шланга и жидкости в нём) каната.
4. Если погружной насос может в процессе работы соприкоснуться с металлическими стенками емкости, целесообразно защитить насос относительно мягким синтетическим материалом поместив его корпус, например, в полиэтиленовое ведро с соответствующими вырезами, обеспечивающими возможность всасывания жидкости.
5. Во избежание «укладки» насоса на выступающие части конструкций при опускании в рабочее положение необходимо контролировать натяжение подвеса – опирание корпуса на конструкцию при опускании вызывает ослабление натяжения каната. Целесообразно также использовать заметно подешевевшие в последнее время элементы промышленного телевидения на базе веб-камер с подсветкой, позволяющие заглянуть внутрь недоступных емкостей или трубопроводов.
6. Необходимо оценить экономическую эффективность разработки технологий восстановления изношенных элементов погружных насосов малой мощности с использованием процессов сварки и наплавки.

Список использованных источников:

1. Рахимович З.З. Насосы в химической промышленности. - М.: Химия, 1990. —241 с.

Bibliography:

2. Rahmilevich Z. Z. Pumps are in chemical industry. – М.: Himiya, 1990. – 241 p. (Rus.)

Рецензент: В.В. Суглобов
д-р техн. наук, проф., ГВУЗ «ПГТУ»

Статья поступила 01.09.2011

УДК 621.824:624.046.001.5

©Сорочан Е.Н.*

ОПРЕДЕЛЕНИЕ ПРЕДЕЛЬНОГО МОМЕНТА ДЛЯ КРУГЛОГО ВАЛА С ЧЕТЫРЬМЯ ВЫКРУЖКАМИ

Рассмотрена задача определения разрушающей нагрузки для основной детали трефового соединения – трефа с четырьмя выкружками. Методом аналогии с фигурой равного ската решена задача пластического кручения для приводных концов валков и шпинделей. Получены значения моментов сопротивления пластическому кручению при различных соотношениях размеров трефа.

Ключевые слова: пластическое кручение, некруглые валы, аналогия Надаи, момент сопротивления, несущая способность.

Сорочан О.М. Пластичне скручування круглого валу з чотирма викружками.
Розглянута задача визначення руйнівного навантаження для основної деталі трефового з'єднання – трефа з чотирма викружками. Методом аналогії з фігурою рівного ската вирішена задача пластичного кручення для приводних кінців валів і шпинделів. Отримані значення моментів опору пластичному крученню при різних співвідношеннях розмірів трефа.

* ст. преподаватель, ГВУЗ «Приазовский государственный технический университет», г. Мариуполь

Ключові слова: пластичне кручення, некруглі вали, аналогія Надай, момент опору, несуча здатність.

О.М. Sorochan. Evaluation of the ultimate momentum of a round shaft with four gorges. The task of determination of the destroying load considered for the main part of wobbler's connection- a wobbler with four gorges. By the method of analogy with the figure of equal skate the task of the plastic twisting for the drive ends of roll s and spindles is decided. The values of momentums of resistance to the plastic twisting at different correlations of wobbler's dimensions.

Keywords: plastic twisting, non-circular shafts, Nadai analogy, momentum t of resistance, bearing strength.

Постановка проблеми. Вали с поперечним сеченням в формі круга з чотирма викривками разом з муфтами, сечення яких утворено внутрішнім контуром аналогічного очертання і зовнішнім в формі окружності, отримали назву «трефові з'єднання». Вони працюють в приводах прокатних станів – пилигримових, листових станів трио, деяких крупносортових станів.

Ці з'єднання виконані з пластичних матеріалів, які мають виражену площадку текучості. Вихід із строю таких з'єднань пов'язаний з пластичними деформаціями поверхностей контакту, рідше – з появою пластичних деформацій від кручення.

Другий варіант руйнування практично не оцінювався за несучою здатністю. В даній роботі така задача розв'язана, так як ймовірність руйнування некруглих валів від кручення суттєво зросла з використанням на контактній поверхні поліуретанових адаптерів, вирівнюючих контактні напруження і виключаючих «разбивання» тріфорових з'єднань.

Ціль статті полягає в визначенні граничного скручуючого моменту для вала, виконаного з пластичного матеріалу, допускаючого ідеалізацію за Прандтлем.

Изложение основного материала. Данна робота ґрунтується на використанні аналогії розглядаваної задачі з фігурою рівного ската [1], однак спосіб обчислення об'єму фігури рівного ската запропонований новий [2, 3]. Спосіб ґрунтується на побудові горизонталей до фігури рівного ската, виконаної на поперечному сеченні розглядаваного вала як на основанні. Цей спосіб володіє як простотою, так і універсальністю, і може застосовуватися як точний чисто теоретичний, і як наближений, ґрунтований на системі вимірювань.

Поперечне сечення розглядаваного вала зображено на рис. 1.

Сечення задано параметрами R ; r ; e . Розрахунок виконано аналогічно розрахунок для круглого вала з викривкою, представленою в роботі [4].

В системі координат xO_1y записуємо два рівняння:

1) рівняння окружності радіуса $(R - z)$ з центром в точці O_1

$$x^2 + y^2 = (R - z)^2 \quad (1)$$

2) рівняння окружності радіуса $(r + z)$ з центром в точці O_2

$$(x + R)^2 + y^2 = (r + z)^2 \quad (2)$$

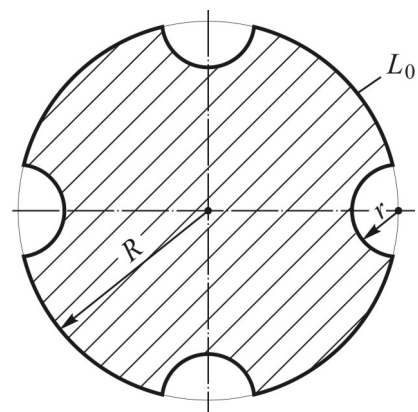

Рис. 1 – Поперечне сечення вала

Розв'язуючи їх разом, отримуємо:

$$x = \frac{r \cdot (r + 2z) - 2R \cdot (R - z)}{2R} \quad (3)$$

$$y = \sqrt{(R-z)^2 - \left(\frac{r \cdot (r+2z) - 2 \cdot R \cdot (R-z)}{2 \cdot R} \right)^2}. \quad (4)$$

Теперь запишем значения углов α и β :

$$\alpha = \arcsin \frac{y}{R-z} = \arcsin \frac{\sqrt{(R-z)^2 - \left(\frac{2R(R-z) - r \cdot (r-2z)^2}{2R} \right)^2}}{R-z}; \quad (5)$$

$$\beta = \arcsin \frac{y}{r-z} = \arcsin \frac{\sqrt{(R-z)^2 - \left(\frac{2R(R-z) - r \cdot (r-2z)^2}{2R} \right)^2}}{r-z}; \quad (6)$$

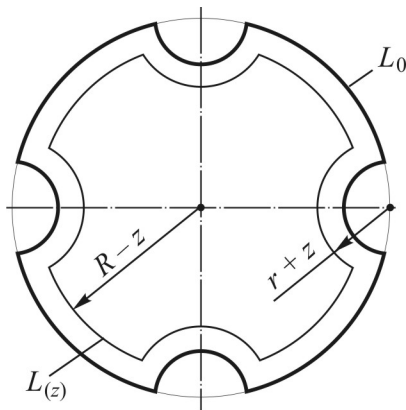

Рис. 2 – Расчетная схема вала

Вычислим длину произвольной горизонтали $L_{(z)}$ (рис.2).

$$L_{(z)} = l_{окр} + 4l_1 - 4l_2, \quad (7)$$

где: $l_{окр} = 2\pi \cdot (R-z); \quad (8)$

$$l_1 = 2 \cdot (R-z) \cdot \arcsin \frac{\sqrt{(R-z)^2 - \left(\frac{2R(R-z) - r \cdot (r-2z)^2}{2R} \right)^2}}{R-z} \quad (9)$$

$$l_2 = 2 \cdot (r-z) \cdot \arcsin \frac{\sqrt{(R-z)^2 - \left(\frac{2R(R-z) - r \cdot (r-2z)^2}{2R} \right)^2}}{r-z} \quad (10)$$

Тогда момент сопротивления пластическому кручению равен [4]:

$$W = \int_0^{z_{max}} L_{(z)} \cdot z dz. \quad (11)$$

Представим W в виде $W = W_{окр} + 4W_1 - 4W_2, \quad (12)$

$$W_{окр} = 2 \cdot \int_0^{\sqrt{\frac{2R^2-r^2}{2R}}} z \cdot l_{окр} dz + 2 \cdot \int_{\sqrt{\frac{2R^2-r^2}{2R}}}^{R-r} z \cdot l_{окр} dz; \quad (13)$$

$$W_1 = 2 \cdot \int_0^{\sqrt{\frac{2R^2-r^2}{2R}}} z \cdot l_1 dz + 2 \cdot \int_{\sqrt{\frac{2R^2-r^2}{2R}}}^{R-r} z \cdot l_1 dz; \quad (14)$$

$$W_2 = 2 \cdot \int_0^{\sqrt{\frac{2R^2-r^2}{2R}}} z \cdot l_2 dz + 2 \cdot \int_{\sqrt{\frac{2R^2-r^2}{2R}}}^{R-r} z \cdot l_2 dz. \quad (15)$$

Результаты вычислений момента сопротивления представлены в табл.1. Здесь же приводится сравнение результатов с полученными ранее. Это сравнение дает идентичные ответы.

Окончательный результат по рассматриваемому валу представлен на графике (рис.3).

Таблица

Результаты вычислений

$e, \text{ м}$	W (по методике [4]), м^3	W (по методике [1]), м^3
$0,1R$	$1,9061R^3$	$1,906R^3$
$0,2R$	$1,5843R^3$	$1,584R^3$
$0,3R$	$1,2130R^3$	$1,213R^3$
$0,4R$	$0,8421R^3$	$0,842R^3$
$0,5R$	$0,5086R^3$	$0,509R^3$
$0,6R$	$0,2464R^3$	$0,246R^3$
$0,7R$	$0,0847R^3$	$0,085R^3$

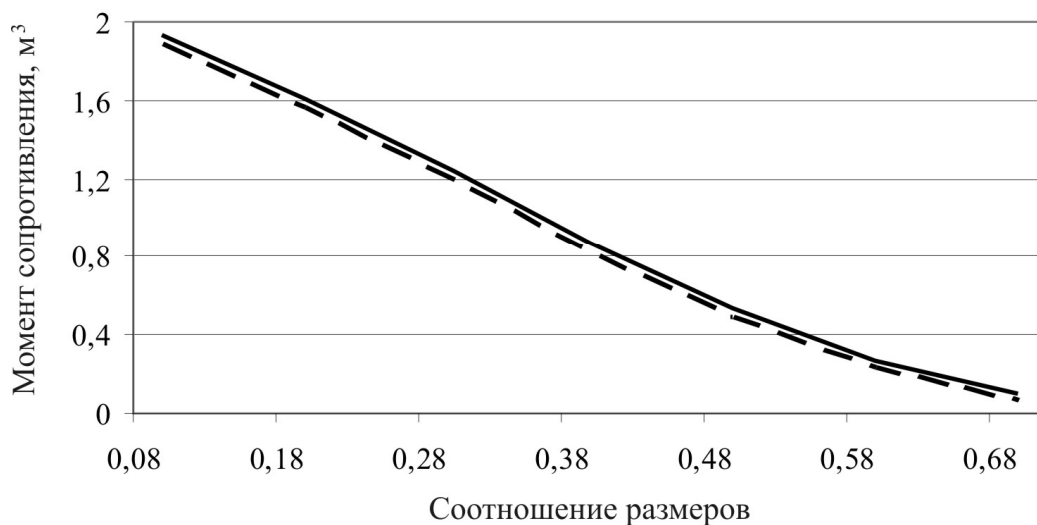

Рис. 3 – Влияние относительных размеров сечения вала на его прочность

Результаты расчетов практически совпадают, что подтверждает их достоверность.

Выводы

Предложенный метод решения задач кручения обладает простотой, наглядностью и достаточной точностью для выполнения инженерных расчетов. Решенный пример позволяет оценить прочность трефовых соединений прокатных станков.

Список использованных источников:

1. Ободовский Б.А. Определение предельного крутящего момента для прямого бруса с сечением в виде круга с выкружкой / Б.А. Ободовский, Г.В. Артюх // Проблемы прочности. – 1971. – №2. – С. 106-108.
2. К вопросу о вычислении объемов фигур равного ската / Г.В. Артюх [и др.] // Защита металлургических машин от поломок : Межвуз. темат. сб. науч. тр. . – Мариуполь : ПГТУ, 2005. – Вып. 8. - С. 258-263.
3. Артюх Г.В. О приближенном решении задачи пластического кручения / Г.В. Артюх, Е.Н. Киреева // Защита металлургических машин от поломок : Межвуз. темат. сб. науч. тр. . – Мариуполь : ПГТУ, 2006. – Вып. 9. - С. 213-217.
4. Сорочан Е.Н. Предельное равновесие круглого вала с выкружкой / Е.Н. Сорочан // Защита металлургических машин от поломок : Межвуз. темат. сб. науч. тр. – Мариуполь : ПГТУ, 2011. – Вып. 13. – С. 203-206.

Bibliography:

1. Obodovsky B.A. Determination of limited twisting moment for a straight beam with section in a form of a circle with an internal smooth hollow piece / B.A. Obodovsky, G.V. Artyukh // Problems of strength. – 1971. – №2. – P. 106-108. (Rus.)
2. To the question about calculation of figures volume of an equal slope / G.V. Artyukh [and others] // Zashchita metallurgicheskikh mashin ot polomok. – Mariupol : PSTU, 2005. – Issue 8. - P. 258-263. (Rus.)
3. Artyukh G.V. About approximated solution of plastic twisting task /G.V. Artyukh, E.N. Kireeva // Zashchita metallurgicheskikh mashin ot polomok. – Mariupol : PSTU, 2006. – Issue 9. - P. 213-217. (Rus.)
4. Sorochan E.N. Limited balance of a round shaft with an internal smooth hollow piece / E.N. Sorochan // Zashchita metallurgicheskikh mashin ot polomok. - Mariupol : PSTU, 2011. – Issue 13. – P. 203-206. (Rus.)

Рецензент: С.С. Самогугин
д-р техн. наук, проф. ГВУЗ «ПГТУ»

Статья поступила 19.10.2011

УДК 621.822

©Сидоров В.А.¹, Сотников О.Л.², Сушко А.Є.³

СТЕНДИ ДЛЯ ВХІДНОГО КОНТРОЛЮ ПІДШИПНИКІВ КОЧЕННЯ

Спеціальні стенди для вхідного контролю дозволяють ефективно і оперативно відбракувати неякісні підшипники і використовувати на виробництві тільки ті, які відповідають встановленим вимогам.

Ключові слова: *стенд, контроль, підшипник кочення.*

Сидоров В.А., Сотников А.Л., Сушко А.Є. Стенды для входного контроля подшипников качения. *Специальные стенды для входного контроля позволяют эффективно и оперативно отбраковывать некачественные подшипники и использовать на производстве только те, которые отвечают установленным требованиям.*

Ключевые слова: *стенд, контроль, подшипник качения.*

V.A. Sidorov, O.L. Sotnikov, A.E. Sushko. Stands for the input control of rolling bearings. *Special stands for the input control can effectively and promptly reject low-quality bearings and used in the production of only those that meet the requirements.*

Keywords: *stand, control, bearings.*

Постановка проблеми. Термін служби механічного устаткування багато в чому визначається якістю встановлених підшипників кочення. Зниження якості нових підшипників, широке розповсюдження контрафактної продукції, проведення тендерних закупівель підшипників за мінімальними цінами, поява відновлених підшипників на ринку - все це вимагає організації вхідного контролю підшипників кочення на промислових підприємствах. При цьому функції вхідного контролю не можуть обмежуватися аналізом документів на продукцію. Потрібен комплексний аналіз якості продукції, що поставляється.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Для цієї мети в даний час найбільшого поширення набули стенди вхідного контролю підшипників кочення, що дозволяють виконати відбракування неякісних виробів до операцій збирання підшипникових вузлів механічного устаткування [1...9]. Це дає змогу виключити позапланові простой технологічного устаткування, аварійні ситуації та збільшити міжремонтний період устаткування.

¹ канд. техн. наук, доцент, ДВНЗ "Донецький національний технічний університет", Донецьк, Україна

² канд. техн. наук, доцент, ДВНЗ "Донецький національний технічний університет", Донецьк, Україна

³ канд. техн. наук, ТОВ "Диамех 2000", Москва, Росія